

Õiguskantsler

vallavanem
Harku Vallavalitsus

Teie 14.08.2020 nr

Meie 19.10.2020 nr 7-5/201395/2005587

harku@harku.ee

Elukohajärgse põhikooli kohast loobumine

Lugupeetud vallavanem Erik Sandla

Õiguskantsleri poole pöördus lapsevanem, kes avaldas rahulolematust, et kui vald loeb lapsevanema koolikohast loobunuks, ei saa vanem selle kohta üheselt mõistetavat teavitust e-keskkonnas ARNO ega ka kirjalikku kinnitust vallalt. Nii ei ole vanemal võimalik oma õigusi piisavalt tõhusalt kaitsta, kui ta on jätnud näiteks eksimuse tõttu koolikoha kinnitamata.

Lapsevanema taotluse alusel määras Harku vald lapse elukohajärgseks kooliks Muraste Kooli. Vallavalitsus teavitas kooli määramisest lapsevanemat e-keskkonna ARNO kaudu. Lapsevanem pidi koolikoha vastuvõtmisest teatama vallale kümne päeva jooksul e-keskkonnas. Vanem eeldas, et on taotluse kinnitanud, kuid kinnitus ei jõudnud vallavalitsuseni, mistõttu leidis vald, et lapsevanem on koolikohast loobunud ([„Harku valla õpilase elukohajärgse põhikooli määramise tingimused ja kord“](#), edaspidi kord, § 7).

Kui vanem on vallalt koolikohta taotlenud ning vald on samas koolis lapsele kohta pakkunud, kuid vanem on jätnud koha vaikimisi vastu võtmata, peaks vallal tekkima põhjendatud huvi loobumise põhjuste väljaselgitamiseks. See teave on oluline, sest vallal on kohustus tagada koolikoht igale vallas elavale lapsele ja vajaduse korral rakendada meetmeid koolikohustuse täitmiseks (põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 10 lg 1, § 13).

Lapsevanema pöördumise ning valla haridus- ja kultuuriosakonna antud selgituste põhjal saab järeldada, et e-keskkonnas kuvatav teave ei ole üheselt mõistetav. Lapsevanemal, kes loetakse koolikohast vaikimisi loobunuks ja kes ei ole koolikohta kinnitanud näiteks eksimuse tõttu, ei võimalda e-keskkonnas kuvatav teave üheselt aru saada, et ta on määratud elukohajärgsest koolikohast loobunud. Sellisel juhul ei saa ka vald tagasisidet koolikohast loobumise põhjuste kohta (kord, § 7 lg 1 p 2).

Vald selgitas, et süsteem juhib inimese tähelepanu sellele, kui taotluse esitamisel tekib viga, näiteks koha kasutamise alguskuupäev on vale või mõni kool on jäänud eelistuste järjekorda panemata. Samuti saadetakse vanemale automaatteavitusi, oluliste toimingute kohta ARNO keskkonnas, näiteks lapsele on määratud kool.

Paraku ei juhi süsteem vanema tähelepanu sellele, et taotluse kinnitamise tähtaeg hakkab lõppema või taotlus on jäänud kinnitamata ega saada automaatteavitust selle kohta, et vanem loetakse koolikohast loobunuks.

Õiguskantsleri Kantsleil

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Harku Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond kinnitas kirjas õiguskantsleri nõunikule, et vald tahab senist halduspraktikat muuta. Olukorra lahendusena nähakse kaht võimalust. Esiteks kaalutakse, kas on võimalik teha e-keskkonna arendust, mis teavitaks lapsevanemat, et ta on koolikohast loobunud. Teiseks arutab vald võimalust võtta ise ühendust lapsevanemaga, kes ei ole määratud aja jooksul enda valitud koolikohta kinnitanud või loobumist põhjendanud, et selgitada välja koolikohast loobumise põhjused.

Leian, et mõlemad pakutud lahendused aitavad kirjeldatud probleemi edaspidi ennetada. Palun andke 15. detsembriks 2020. a teada, kuidas olukorra lahendate.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise